מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מבנה העיתון הספרותי על ארבעת חלקיו ואת ההבדל בין עבודה שיתופית לאישית
- לתרגל בחירת נושא חוצה יצירות וניסוחו כשאלה פתוחה הניתנת לבדיקה בטקסט
- להשתמש במושגים ספרותיים ככלי פרשני בתוך כתיבה עיתונאית, ולא כרשימת זיהוי בלבד
- לתרגל כתיבה במבנה עיתונאי (פירמידה הפוכה) ובסוגות אישיות שונות, תוך עיגון מלא במקורות מהיצירות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – זיהוי חלקי העיתון

1. נכון – יש ארבעה חלקים: כתבה מרכזית, כתבות משנה, דבר העורכים ומשוב אישי
2. נכון – כך מוגדר באתר – שיתופי, כ-400-450 מילים
3. נכון – כל חבר/ת צוות בוחר/ת סוג כתבה שמתאים לקול שלו/ה

חלק ב' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – היקפי מילים

1. 400-450
2. 200-400

חלק ג' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – הבנה ויישום

1. 1 – ב (שיתופי, נבנה על ציטוטים שנאספו מכל חברי הצוות)
2. 2 – ד (אישי, כל כותב/ת בוחר/ת סוג שמתאים לקול שלו/ה)
3. 3 – א (שיתופי, אמירה חדשה שלא ניתן היה לומר קודם)
4. 4 – ג (אישי, כנות לגבי מה שנלמד גם אם נפלה טעות)

חלק ד' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – חשיבה וכתיבה

חלק ה' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – הכרת הכללים

1. 1. לא נכון – מילה בודדת היא תווית ולא נושא; נושא חזק מנוסח כשאלה פתוחה
2. 2. נכון – כך כתוב במבחן הנושא באתר
3. 3. נכון – זה השלב הראשון בתהליך הבחירה

חלק ו' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – זיהוי נושא חלש וחזק

1. 1. א – אהבה
2. 2. א – כי זו תחושה כללית ולא תהליך שאפשר לבדוק בטקסט

חלק ז' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – התאמה בין נושא חלש לחזק

1. 1 – ב (מה קורה לאהבה כשהיא נתקלת בכללים של החברה?)
2. 2 – ד (איך דמויות מתמודדות עם אובדן של חלום, ומה נשאר להן אחריו?)
3. 3 – א (האם הטבע ביצירות הוא מקלט מן האדם או מראה של נפשו?)
4. 4 – ג (מה גורם לאדם להרגיש זר במקום שבו הוא חי?)

חלק ח' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – תרגול יישומי

1. שאלה

חלק ט' – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – זיהוי מושגי דמות ועלילה

1. א – יש לה כמה צדדים, סתירות פנימיות ועולם רגשי עשיר
2. ב – היא נבנית סביב תכונה אחת בולטת ואינה משתנה

חלק י' – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – אמת או שקר

1. נכון – כך מוגדר המושג במילון המושגים של האתר
2. לא נכון – דמות סטטית נשארת בעיקרה כפי שהייתה מתחילת היצירה ועד סופה

חלק י"א – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – התאמה והשלמה

1. ג – (גם אוהבת וגם פוגעת, גם חזקה וגם מפוחדת)
2. א – (מתחילה כצייתנית ומסיימת בהחלטה אמיצה משלה)
3. ב – (חוזרת בסוף הסיפור לאותה עמדה שבה התחילה)

חלק י"ב – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – השלמת משפטים

1. שטוחה

חלק י"ג – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – היכרות עם המבנה

1. ב – נכתבת יחד כצוות, אחרי איסוף ציטוטים מהיצירות
2. ב – שניים
3. ג – כותרת וכותרת משנה

חלק י"ד – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – בניית הליד וגוף הכתבה

1. איך
2. 40

חלק ט"ו – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – בניית הליד וגוף הכתבה

1. ד – (הדמויות או הדוברים שבמרכז האירוע)
2. ג – (זמן האירוע בעולם היצירה)
3. א – (המקום שבו מתרחש האירוע)
4. ב – (הסיבה או הקונפליקט שהוביל לאירוע)

חלק ט"ז – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – זיהוי ועובדות יסוד

1. ב – 200-400 מילים
2. ב – סוג כתבה שונה מחברי הצוות האחרים
3. ב – מושג ספרותי אחד ולפחות שני מקורות

חלק י"ז – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – יישום התבניות

1. אחד
2. שני

חלק י"ח – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – מבנה וסדר

1. ג – (עמדה בחדות, אפשר עם סימן שאלה)
2. ד – (שאלה או תמונה שמציגה את הבעיה)
3. א – (משפט אחד ברור)
4. ב – (ציטוט או פרפרזה ופרשנות)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מבחינה בבירור בין כתיבה משותפת של כל הצוות (כתבה מרכזית, דבר עורכים) לכתיבה אישית (כתבת משנה, משוב)
- תשובה טובה מראה שהנושא נוסח כשאלה פתוחה ולא כמילה בודדת, ושיש לו עיגון בטקסט משתי יצירות לפחות
- תשובה טובה כוללת דוגמה למשפט שבו המושג מסביר למה תופעה בטקסט קורית, ולא רק מזהה אותה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים לפי לוח הזמנים של עשרת השיעורים: קודם מבנה המשימה, אחר כך בחירת נושא, ורק בהמשך כתיבה בפועל
- לתלמידים מתקשים כדאי לצמצם את מספר המושגים הנדרשים בתרגול ולתת דוגמה מוכנה של משפט פרשני להשלמה
- למצטיינים אפשר להוסיף אתגר: לכתוב את אותו קטע משני סוגי כתבות משנה שונים ולהשוות את ההבדל בקול הכותב/ת
- מומלץ לעבוד בזוגות או בשלשות כפי שהאתר מציע, ולשבץ בכל קבוצה תלמיד/ה שמרגיש/ה בטוח/ה ביצירות לצד מי שזקוק/ה לליווי

חוברת תרגול – העיתון הספרותי השיתופי

העיתון הספרותי השיתופי – ערכה מלאה

· חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון
2. פרק 2 – בחירת נושא שחוצה יצירות
3. פרק 3 – מושגים ספרותיים ככלי פרשני
4. פרק 4 – כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית
5. פרק 5 – כתבות משנה לפי סוגה אישית
6. פרק 6 – דבר העורכים ומשוב אישי

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – העיתון הספרותי השיתופי

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו שלב אחר שלב את הכלים הדרושים לבניית העיתון הספרותי שלכם: מבחירת נושא, דרך שימוש במושגים, ועד כתיבת כל אחד מארבעת חלקי העיתון. עבדו על התרגילים לפי הסדר, ובדקו את עצמכם מול שאלות היציאה בסוף כל פרק לפני שעוברים הלאה.

בנק מילים: 200-400 | 40 | שטוחה | 400-450 | שאלה | שני | איך | אחד

1 חלק א' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – זיהוי חלקי העיתון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	העיתון הספרותי בנוי משלושה חלקים בלבד	☐	☐
2	הכתבה החדשותית המרכזית היא חלק שיתופי שכל הצוות כותב יחד	☐	☐
3	כתבות המשנה הן חלק אישי, וכל חבר/ת צוות כותב/ת כתבה מסוג אחר	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – היקפי מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הכתבה החדשותית המרכזית כוללת כ- _____ מילים

2. כתבות המשנה כוללות כ- _____ מילים לכל כתבה

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – הבנה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הכתבה המרכזית	___	**א.** שיתופי, אמירה חדשה שלא ניתן היה לומר קודם
2. כתבות המשנה	___	**ב.** שיתופי, נבנה על ציטוטים שנאספו מכל חברי הצוות
3. דבר העורכים	___	**ג.** אישי, כנות לגבי מה שנלמד גם אם נפלה טעות
4. משוב אישי	___	**ד.** אישי, כל כותב/ת בוחר/ת סוג שמתאים לקול שלו/ה

4 חלק ד׳ – פרק 1 • מבנה המשימה וארבעת חלקי העיתון – חשיבה וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

5 חלק ה׳ – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – הכרת הכללים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נושא טוב לעיתון הוא מילה אחת שמתארת את כל היצירות, כמו 'אהבה'	☐	☐
2	נושא חזק מנוסח כשאלה פתוחה שאין לה תשובה אחת נכונה	☐	☐
3	כדי לבחור נושא, רושמים קודם שלושה רגעים מכל יצירה שנשארו איתנו	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – זיהוי נושא חלש וחזק

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מהבאים הוא נושא 'חלש' לפי האתר?

(א) אהבה (ב) מה קורה לאהבה כשהיא נתקלת בכללים של החברה?

(ג) איך דמויות מתמודדות עם אובדן של חלום?

2. למה 'כל היצירות עצובות' נחשב נושא חלש?

(א) כי זו תחושה כללית ולא תהליך שאפשר לבדוק בטקסט (ב) כי אין בו מילים קשות

(ג) כי הוא ארוך מדי

7 חלק ז' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – התאמה בין נושא חלש לחזק

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אהבה	___	**א.** האם הטבע ביצירות הוא מקלט מן האדם או מראה של נפשו?
2. כל היצירות עצובות	___	**ב.** מה קורה לאהבה כשהיא נתקלת בכללים של החברה?
3. הטבע ביצירות	___	**ג.** מה גורם לאדם להרגיש זר במקום שבו הוא חי?
4. הדמות הראשית בסיפור הראשון	___	**ד.** איך דמויות מתמודדות עם אובדן של חלום, ומה נשאר להן אחריו?

8 חלק ח' – פרק 2 • בחירת נושא שחוצה יצירות – תרגול יישומי

השלימו את המילה החסרה.

1. נושא חוצה יצירות מנוסח כ _____ פתוחה שאין לה תשובה אחת נכונה

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – זיהוי מושגי דמות ועלילה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מאפיין דמות עגולה לפי מילון המושגים?

(א) יש לה כמה צדדים, סתירות פנימיות ועולם רגשי עשיר

(ב) תכונה אחת בולטת שאינה משתנה (ג) היא תמיד הדמות הראשית

2. מה מאפיין דמות שטוחה?

(א) היא עוברת שינוי משמעותי

(ב) היא נבנית סביב תכונה אחת בולטת ואינה משתנה

(ג) היא תמיד מספרת את הסיפור

10 חלק י׳ – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – אמת או שקר

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דמות דינמית עוברת שינוי משמעותי בהבנה, בערכים או בהתנהגות במהלך היצירה	☐	☐
2	דמות סטטית משתנה בסוף היצירה ומגיעה להחלטה חדשה	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – התאמה והשלמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמות עגולה	___	**א.** מתחילה כצייתנית ומסיימת בהחלטה אמיצה משלה
2. דמות דינמית	___	**ב.** חוזרת בסוף הסיפור לאותה עמדה שבה התחילה

3. דמות סטטית	___	**ג.** גם אוהבת וגם פוגעת, גם חזקה וגם מפוחדת

12 חלק י"ב – פרק 3 • מושגים ספרותיים ככלי פרשני – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. דמות שנבנית סביב תכונה אחת בולטת ואינה משתנה נקראת דמות _____

13 חלק י"ג – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – היכרות עם המבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מאפיין את הכתבה החדשותית המרכזית בעיתון הספרותי?

(א) נכתבת לבד ובסוד מכל חברי הצוות

(ב) נכתבת יחד כצוות, אחרי איסוף ציטוטים מהיצירות

(ג) אין בה שימוש במושגים ספרותיים

2. על פי המדריך, כמה מושגים ספרותיים צריך לשלב לפחות בכתבה המרכזית?

(א) אחד (ב) שניים (ג) ארבעה

3. מהי הקומה הרחבה ביותר במבנה הפירמידה ההפוכה?

(א) רקע ופרטים (ב) גוף הכתבה (ג) כותרת וכותרת משנה

14 חלק י"ד – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – בניית הליד וגוף הכתבה

השלימו את המילה החסרה.

1. הליד עונה על השאלות מי, מה, מתי, איפה, למה ו- _____

2. לפי המדריך, הליד צריך להיות קצר - עד כ- _____ מילה בערך

15 חלק ט"ו – פרק 4 • כתיבת הכתבה החדשותית המרכזית – בניית הליד וגוף הכתבה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מי?	___	**א.** המקום שבו מתרחש האירוע
2. מתי?	___	**ב.** הסיבה או הקונפליקט שהוביל לאירוע
3. איפה?	___	**ג.** זמן האירוע בעולם היצירה
4. למה?	___	**ד.** הדמויות או הדוברים שבמרכז האירוע

16 חלק ט"ז – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – זיהוי ועובדות יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה מילים בערך צריכה להיות כתבת משנה אחת?

(א) 100-150 מילים (ב) 200-400 מילים (ג) 500-600 מילים

2. כל חברי הצוות כותבים כתבת משנה אחת, וכל אחד ואחת כותבים:

(א) אותו סוג כתבה בדיוק (ב) סוג כתבה שונה מחברי הצוות האחרים

(ג) רק מי שרוצה כותב כתבה

3. אילו שני רכיבים חייבים להופיע בכל כתבת משנה, לפי המדריך?

(א) איור וחתימה (ב) מושג ספרותי אחד ולפחות שני מקורות

(ג) טבלה וציטוט ארוך

17 חלק י"ז – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – יישום התבניות

השלימו את המילה החסרה.

1. בטור דעה יש להציג את העמדה האישית במשפט _____ וברור.

2. כתבת משנה צריכה לכלול כותרת, מושג ספרותי אחד, דעה אישית ולפחות _____ מקורות.

18 חלק י״ח – פרק 5 • כתבות משנה לפי סוגה אישית – מבנה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת הטור	___	**א.** משפט אחד ברור
2. פתיחה	___	**ב.** ציטוט או פרפרזה ופרשנות
3. העמדה שלי	___	**ג.** עמדה בחדות, אפשר עם סימן שאלה
4. נימוק ראשון ומקור	___	**ד.** שאלה או תמונה שמציגה את הבעיה

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר מה ההבדל בין חלק שיתופי לחלק אישי בעיתון, ולתת דוגמה לכל אחד?

האם הנושא שבחרתי עומד במבחן הנושא: הוא מופיע בכל היצירות, ואפשר למצוא לו לפחות שני ציטוטים מכל אחת מהן?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀